

STAROŻYTNA KOSMOGRAFIA

Salvete amici!
Wiecie, ile planet Układu Słonecznego znali Grecy i Rzymianie?

ZGADNIJ, JAKIE CIAŁA NIEBIESKIE KRYJĄ SIĘ POD NASTĘPUJĄCYMI SYMBOLAMI I, OD IMION JAKICH BOGÓW RZYMSKICH LUB GRECKICH POCHODZĄ. ZASTANÓW SIĘ, NA JAKI KOLOR NALEŻAŁOBY POMALOWAĆ POSZCZEGÓLNE PLANETY.

Jestem jedyną planetą, której nazwa nie pochodzi od imienia ani greckiego, ani rzymskiego boga.

Jest jedyną planetą, na której wiemy, że istnieje życie.

Ma jednego naturalnego satelitę, którym jest **Księżyc**.

Ponad **70%** jej powierzchni zajmują morza i oceany wypełnione wodą.

Jej średnia odległość od Słońca oznacza kosmiczną jednostkę długości: **1 au** (jednostka astronomiczna).

2

Ja, władca wszystkich bogów, oddałem swoje imię tej planecie.

Jest największą planetą Układu Słonecznego, **11 razy większą** od Ziemi, choć w całości zbudowaną z gazu.

Pokrywają ją kolorowe chmury tworzące olbrzymie wiry. Wśród nich znajduje się Wielka Czerwona Plama, czyli ogromny antycyklon, który istnieje już ponad **300 lat** i może być widoczny z Ziemi.

Obiegają ją księżycy (dzisiaj znamy ich ok. 67), a wśród nich największe to **Ganimedes, Callisto, Europa i Io** (widoczne już przez lornetkę).

♂

Ja, rzymski bóg wojny, oddałem swoje imię tej planecie.

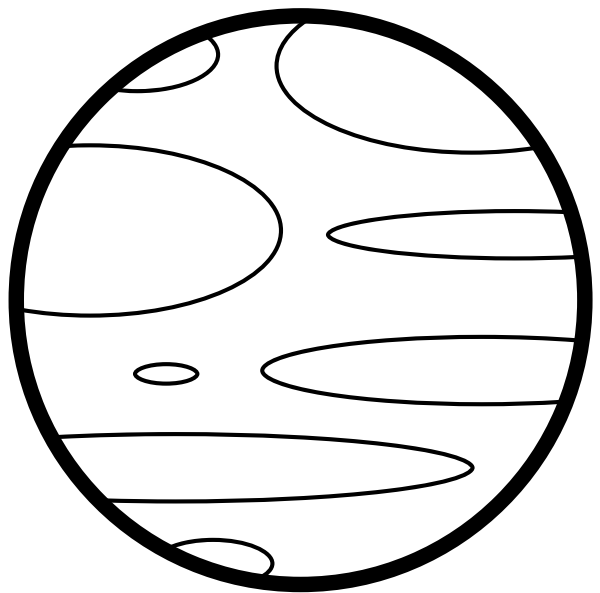

Na tej planecie istnieje woda, a temperatura na równiku wynosi ok. **20°C**.

Planeta ta ma czerwony kolor, ponieważ pokrywają ją czerwone skały i rdzawy pył. Znajduje się tu największy wulkan w Układzie Słonecznym, zwany **Górq Olimp**.

Choć atmosfera planety składa się głównie z dwutlenku węgla, już w najbliższych dekadach będzie ona celem kosmicznych misji załogowych i nowym domem dla Ziemi.

Planeta ma dwa małe księżycy: **Fobosa i Deimosa**.

Ja, skrzydlaty postaniec
bogów, oddałem swoje
imię tej planecie.

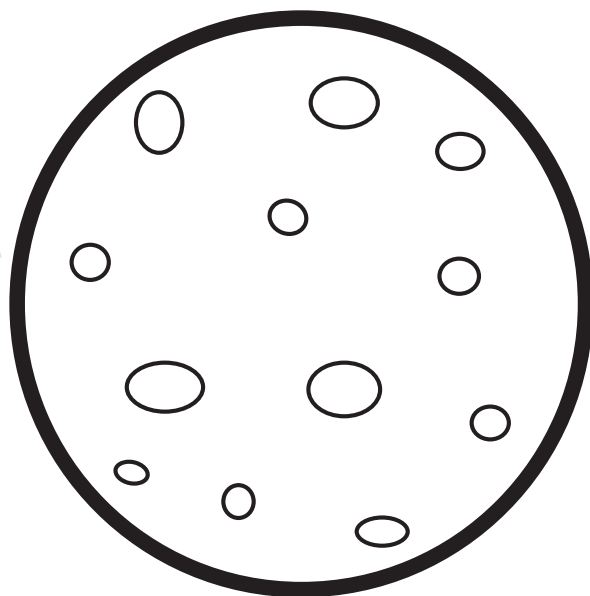

Jest **najmniejszą planetą**
Układu Słonecznego.

Przypomina Księżyc - ma
nierówną skalistą powierzchnię,
która w większości pokryta jest
kraterami, kanionami
i urwiskami powstałymi
w wyniku uderzeń kosmicznych
skał o jego powierzchnię.

Nie posiada atmosfery,
w związku z czym w ciągu dnia
powierzchnia nagrzewa się
do ponad **400°C**, a w nocy
temperatura spada nawet
do **-200°C**.

Rok trwa tu **88 dni** ziemskich,
a doba **58 dni**.

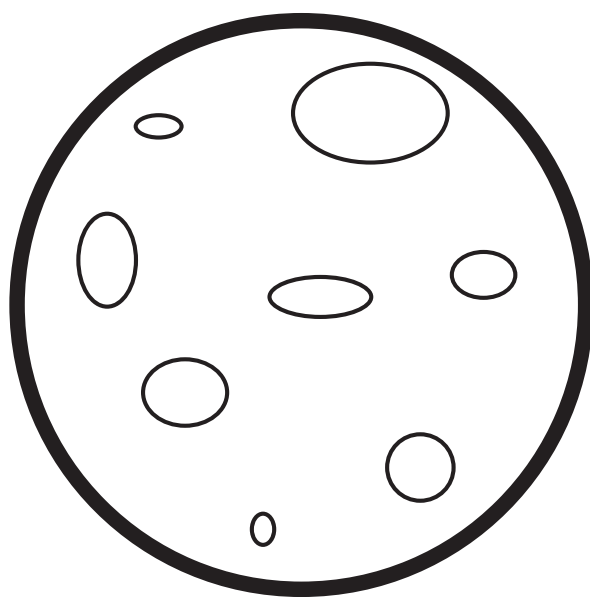
Ja, pan rzek, mórz i
oceanów, oddałem swoje
imię tej planecie.

Jest to planeta **położona**
najdalej od Słońca. Jej
istnienie najpierw przewidziano
matematycznie, a dopiero
po tym zaobserwowano.

Tę gazową planetę spowijają
błękitne chmury, przeplatane
białymi lodowymi obłokami
i Wielką Ciemną Plamą, czyli
ogromnym antycyklonem.

To tutaj wieją najsilniejsze
wiatry w Układzie Słonecznym,
rozpędzające się
do **2100 km/h**.

P

Ja, który rządzę w Podziemiu, oddałem swoje imię tej planecie.

W **2006 r.** wykluczony z grona planet - jest planetą karłowatą.

Posiada co najmniej **5 księżyców**, z których największy, Charon, jest o połowę mniejszy od samej planety.

Powstał prawdopodobnie ze „zlepionych” komet.

Obiega Słońce w okresie prawie **248 lat**.

♃

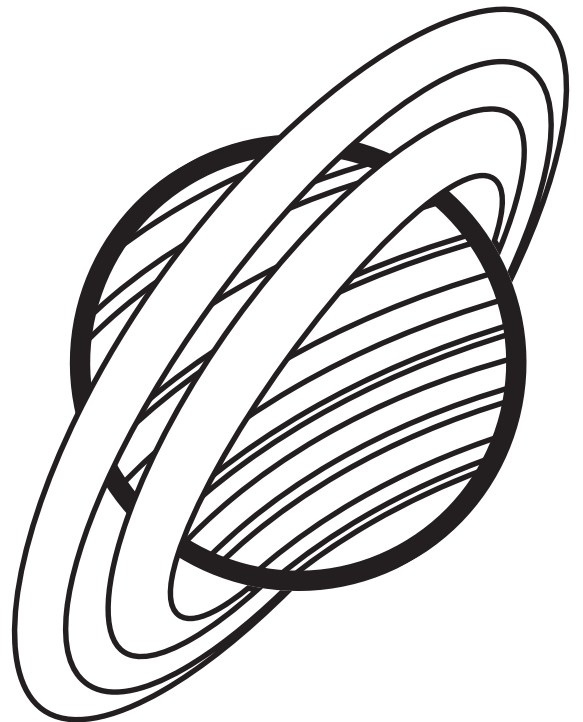
Ja, staroitalski bóg rolnictwa i zasiewów, utożsamiany z greckim Kronosem, oddałem swoje imię tej planecie.

Jest **gazowym olbrzymem**. Nie posiada stałej powierzchni, więc nie można na niej wylądować.

Planeta ta jest **otoczona pierścieniami** zbudowanymi z milionów lodowatych, mniejszych lub większych (np. wielkości samochodu) brył i odłamków skalnych.

Ma bardzo małą gęstość - położona na wodzie unosiłaby się na jej powierzchni. Na tej planecie padają deszcze diamentów (ok. 1000 ton rocznie).

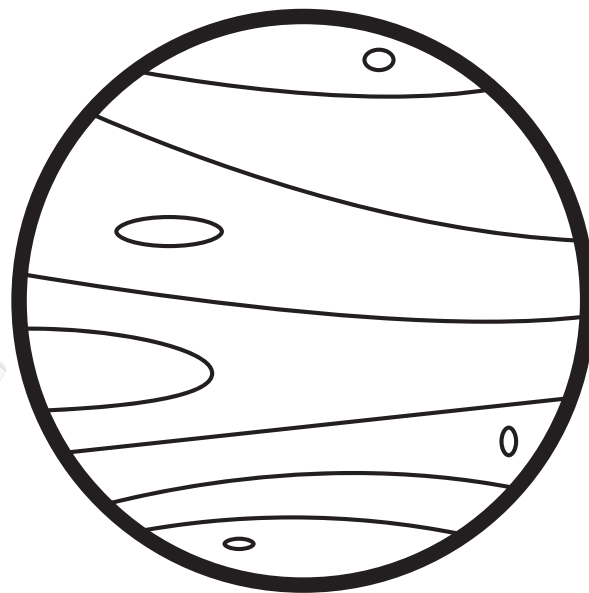
Ja, grecki bóg nieba,
ojciec, gigantów,
tytanów i cyklopów,
oddałem swoje imię tej
planecie.

Jest najzimniejszą planetą
w Układzie Słonecznym.

Prawdopodobnie na skutek
zderzenia z jakimś dużym ciałem
oś obrotu tej planety została
przekrzywiona – w odróżnieniu
do pozostałych, planeta
toczy się dookoła Słońca jak
przewrócona beczka.

Jej wielkość i skład chemiczny
są zbliżone do Neptuna.

Ja, bogini miłości i
piękna, oddałem swoje
imię tej planecie.

Nazywana jest **Gwiazdą
Poranną** albo **Gwiazdą
Wieczorną**.

Pod względem wielkości
i budowy jest bardzo podobna
do Ziemi. Posiada **kontynenty,
góry i kratery**.

Jest najgorętszą planetą
Układu Słonecznego,
a temperatura na jej
powierzchni dochodzi
do **460°C**.

Spowijają ją bardzo gęste,
żółto-pomarańczowe chmury,
a deszcz pada tu w postaci
kwasu siarkowego.

UŁÓŻ PLANETY UKŁADU SŁONECZNEGO W ODPOWIEDNIEJ KOLEJNOŚCI OD SŁOŃCA.

MEMORIA TENE!
PER ASPERA AD ASTRA
SOL OMNIBUS LUCET

RZYMIANIE PISALI BEZ ODSTĘPÓW POMIĘDZY WYRAZAMI. PRZECZYTAJ JAK NAJSZYBCIEJ I POSTARAJ SIĘ ODDZIELIĆ PIONOWĄ KRESKĄ 12 TERMINÓW ASTRONOMICZNYCH (WSZYSTKIE SĄ W JĘZYKU ŁACIŃSKIM).

ZNALEZIONE TERMINY ASTRONOMICZNE WPISZ W ODPOWIEDNIE MIEJSCE TABELKI. NASTĘPNIE SPRÓBUJ UZUPEŁNIĆ POZOSTAŁE POLA (UWAŻAJ, NIE ZAWSZE JEST TO MOŻLIWE).

Łacina	Polski	Angielski	Włoski	Hiszpański
	solarny			
		lunar		
				astrologia
			terra	
		interstellar		
	kometa			
			pianeta	
		sphere		
	konstelacja			órbita
			galassia	
				satélite